

FRÝDECKO ≈ MÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | VII. ROČNÍK | ZÁŘÍ 2021

Od pípy k padajícím hvězdám

rozhovor s Jaroslavem Filipem na stranách 8-9

Stáhněte si naši
APPKU

INZERCE FMP 1773/02

www.ocfryda.cz

Z historie textilnictví ve Frýdku a Místku – Elzerové (22. část)

► Petr Juřák

Elzerové patřili mezi největší podnikatele a zaměstnavatele ve městě. Jejich doménou bylo textilnictví, okrajově se ovšem věnovali také stavebnictví, nevyhýbali se ani veřejným záležitostem. Dnešním dílem zakončíme ságu rodu Elzerů vyprávěním o posledních dnech války, odsunu a novém životě Victora Elzera.

Internace

Po ukončení války byl ještě v květnu 1945 Victor i se svou ženou Margarethou zadržen a umístěn do internačního tábora pro Němce v Místku. Podmínky v táboře nebyly optimální, a tak není divu, že ho zde postihly velké zdravotní problémy. Pobyt v táboře však přežil, a to i přesto, že o něm osoby dohlížející na chod zařízení neměly valného mínění. Do poznámky v jeho kartotéčním lístku bylo totiž vepsáno, že je fanatickým nacistou. Takový vpis do kartotéčního lístku byl opravdu velkou neobvyklostí.

Odsun a nový život v Německu

V následujícím roce bylo rozhodnuto o odsunu manželů Elzerových do americké zóny v Domažlicích. Transport číslo I-68082 ze sběrného střediska v Místku byl vypraven dne 30. května 1946, manželé Elzerovi se přes Domažlice nakonec dostali do bavorského města Berchtesgaden. Victor se zde zapojil do péče o německé vyhnance z východních oblastí, začal se také angažovat v komunální politice. Od roku 1948 byl členem městské rady v Berchtesgaden a vůdcem frakce „Freien Wahlgemeinschaft“ (Svobodné volební komunity) v městské radě.

Od listopadu 1950 do listopadu 1954 byl poslancem Bavorského zemského sněmu za volební obvod Horní Bavorsko (Oberbayern). Byl zvolen za Celoněmecký blok-Federace vyhnanců a zbavených práv (Der Gesamtdeutsche Block-Bund der Heimatvertriebenen und Entrechteten), což byla malá

Demolice bývalé Elzerovy přádelny (Slezanu 03) na Frýdlantské ulici na přelomu let 2017–2018. Foto | 2x Jiří Sachr

politická strana hájící zájmy Němců vyhnaných po druhé světové válce z jejich domoviny. V bavorském parlamentu byl členem Výboru pro jednací řád a Výboru pro výživu a zemědělství, od 6. září 1951 byl třetím tajemníkem prezidia Bavorského zemského sněmu. Victor Elzer zemřel 18. února 1963 v německém Berchtesgaden.

Znárodnění podniku a jeho další osudy

Po osvobození v roce 1945 byl podnik jako německý majetek zkonfiskován a národním správcem byl ustanoven zaměstnanec firmy Karel Šivic. Později byli národními správci ještě jmenováni Josef Čejka, který se Šivicem spravoval textilní provozy firmy, a Josef Šmíd, který měl na starosti cihelnu. Po znárodnění byla majetková podstata převedena

k 1. lednu 1946 pod nově zřízený národní podnik Slezské bavlnářské závody se sídlem v Místku a národní správci byli ze své funkce odvoláni. V době konfiskace se podnik skládal z přádelny na Frýdlantské ulici (pozdější závod 03), tkalcovny, bělidla, barevny a úpravny u Beskydské ulice (pozdější závod 04) a cihelny jako samostatného provozu. Vila po Johannu Elzerovi s parkem a ovocnou zahradou byla ihned po osvobození předána Okresní péči o mládež, která v ní zřídila učňovský domov. Později byla tato budova využívána jako jesle národního podniku Slezan. Zkonfiskována byla také vila Victora Elzera, ta poté sloužila k obytným účelům pro zaměstnance. Dnes už provozy bývalé Elzerovy přádelny na Frýdlantské ulici nenajdeme, v letech 2017–2018 proběhla jejich demolice. ■

INZERCE

www.auta-lpg.cz

☞ **Montáže LPG**
☞ **Revize LPG-CNG**
☞ **Servis**

776 226 998
Kunčičky u Bašky 66

FMP 1717/06

**Kominiectví
BUMBALA**

+420 724 921 728
bumbala.lukas@seznam.cz
www.kominiectvibumbala.cz

FMP 1717/06

Krásná neznámá z F-M!

Potkali jsme se v sobotu 24. července v 17:30 na křižovatce Ježánky u Visalají, kde jsi byla na e-kole s kamarádkou a kamarádem Davidem.

Napiš mi na WhatsApp nebo zavolej na tel.: 603 732 167

Nevyměnili jsme si telefonní čísla, chybíš mi...

FMP 1809/01

Jez Riviéra na řece Ostravici projde velkou úpravou

Na řece Ostravici ve Frýdku-Místku se připravuje rozsáhlá rekonstrukce dalšího jezu s názvem Riviéra. Hlavním účelem rekonstrukce je bezpečné navedení a převádění velkých vod Ostravice a Morávky městskou trať. Stupeň bude vybaven záchrannými prvky pro případ zásahu složek integrovaného záchranného systému, zejména hasičského záchranného sboru. Předpokládá se také jeho využití ke krátkodobému odpočinku občanů. Zároveň dojde k významnému zkvalitnění

životního prostředí zajištěním zprůchodnění tohoto stupně rybím přechodem. Nový rybochod významným způsobem pomůže k migrační propustnosti Ostravice a umocní celkový efekt s již zprůchodněným Staroměstským jezem v zajímavém území soutoku dvou velkých řek Ostravice a Morávky. Stavět by se mohlo v letech 2025–2026 s předpokládanými náklady ve výši kolem osmdesáti milionů korun.

Nový stupeň je navržen bezprostředně pod stávajícím objektem, který zanikne. Jeho výška bude 2,8 m, délka 44,1 m včetně nového rybochodu s největší hloubkou ve vývaru 1,3 m. Při vodácké plavbě bude spádový stupeň překonáván přenesením lodi. Pro tento případ bude upraven pravý břeh nad stupněm a pod stupněm jako nástupní a výstupní místo.

Řeka Ostravice byla přes městskou trať Frýdku-Místku soustavně upravena mezi světovými válkami. Součástí těchto úprav byly spádové stupně pro zmírnění rychlosti a erozivní síly vody

Vizualizace | 2x Povodí Odry

během průchodu velkých vod. Až v 60. letech minulého století byla úprava toku Ostravice doplněna ochrannými říčními hrázemi, které spolu s tlumicí funkcí přehrad Šance a Morávka a s převodem vody z Morávky do Lučiny od jezu Vyšní Lhoty zajišťují ochranu města. Na konci 70. let minulého století byl původní stupeň přebudován na jez Riviéra za účelem

záložního zdroje vody pro kombinát BIOCEL Paskov. Současný objekt má balvanité přelivné těleso prolité betonem, které je na hranici své životnosti a bezpečnosti. Štěrková propust je hrazena pohyblivým segmentovým uzávěrem. Z důvodu zásadní změny po poptávce vody moravskoslezským průmyslem po roce 1990 byl záložní odběr od jezu zrušen. ■

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT

| Registrační číslo MK ČR E 22263 | Vydává: Jiří Sachr | Adresa redakce: S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek | Kontakt: redakce@fmpatriot.cz, 608 832 606, www.fmpatriot.cz | Tisk: Walstead Moraviapress s.r.o. U Póny 3061, Břetlav | Grafika: Studio 87, Josef Omelka | Distribuce: Česká distribuční k.s.
| Nevyžádané příspěvky nevracíme | Za obsah inzerce zodpovídá její zadavatel, nemusí odpovídat názoru redakce | Neoznačené foto pochází z archivu redakce | Datum vydání: 4. 9. 2021 | Náklad: 26 000 ks
| Foto na titulní straně: Jiří Sachr

Inzerce vám rád zprostředkuje

Jiří Sachr

Tel.: 608 832 606

redakce@fmpatriot.cz, inzerce@fmpatriot.cz

www.fmpatriot.cz

POMŮŽEME PRODAT ČI PRONAJMOUT I VAŠI NEMOVITOST

Realitní kancelář MINT nabízí
komplexní a transparentní služby.

Vždy bojujeme za naše klienty a
snažíme se změnit pohled
na realitní trh k lepšímu!

Přesvědčte se sami a
zeptajte se nás na cokoliv.
Volejte na **731 698 871**

Mint
reality

www.mintreality.cz

PLYN - VODA - TOPENÍ

David Hrušecký
www.hrusatop.cz

ÚSTŘEDNÍ A PODLAHOVÉ VYTÁPĚNÍ
TEPELNÁ ČERPADLA - PLYNOVÉ KOTLE
ELEKTRO KOTLE - OHŘÍVAČE VODY
REKONSTRUKCE KOUPELEN
NÁVRHY - DODÁVKA - SERVIS

tel.: **725 980 764**

Místecká 176, 739 21 Paskov

e-mail: d.hrusacky@email.cz

Výstavba městského obchvatu se opět komplikuje a protahuje

Pandemie covidu, chybějící stavbaři a náhlý sesuv půdy v oblasti řeky Ostravice jsou příčinou toho, že zprovoznění tolik očekávaného obchvatu Frýdku-Místku se nejspíš posune až na podzim roku 2022. První část komunikace přitom měla být uvedena do provozu už začátkem ledna. Podle Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) ČR by zprovoznění celé první etapy mělo proběhnout nejpozději do poloviny září příštího roku, v případě druhé etapy je termín otevření obchvatu stanoven na červenec 2022. Pro Frýdek-Místek je stěžejní dokončení celého obchvatu, tedy od napojení na stávající D48 u Zelinkovic až po opětovné spojení u Dobré. Pouze tak bude z města odvedena hlavní část tranzitní dopravy, která zatím využívá výhradně průtahu městem.

Zprovoznění první etapy obchvatu odvádí z města zejména dopravu z řidce obydlené Beskydské ulice ze silnice mezi Ostravou a Frýdlantem nad Ostravicí. I to ale bude, společně s dokončením

propojení mezi D48 a D56, velkou pomocí. Na první etapě stavby obchvatu se nyní dokončují mosty, po některých už se jezdí. V rámci druhé etapy probíhají práce hlavně na mostech.

Začátkem léta navíc museli stavbaři část obchvatu vybourat. Nově budovanou dálnici v délce cca dvě stě metrů totiž stavitel kvůli nedostatku stavebního materiálu vybudoval jiným způsobem a použil jiné materiály. S tím však ŘSD nesouhlasilo, nařídilo úsek vybourat a postavit znovu. ■

Sportovcům slouží zbrusu nová basketbalová hala s osmnácti koši

Foto | archiv Basketpoint

Za pátou základní školou v ulici Elišky Krásnohorské vyrostla unikátní basketbalová hala. Za jejím vznikem stojí iniciativa spolku Basketpoint Frýdek-Místek, podle jehož předsedy Zdeňka Navrátila hala neslouží jen členům klubu, ale i dětem z jiných základních či mateřských škol a sportujícím zájemcům z řad veřejnosti.

Nové a moderní prostředí haly denně naplno využívají stovky dětí. K dispozici mají osmnáct košů, prostor se dá rozdělit na čtyři tréninková hřiště pro menší

nebo dvě velká hřiště pro plnohodnotný basketbal.

Hala byla postavena po vzoru japonských tělocvičen u základních škol. Její výstavba začala na začátku loňského roku. Celkem stála osmdesát milionů korun. Na její výstavbu přispělo město Frýdek-Místek s Moravskoslezským krajem shodně po sedmácti milionech korun, třicet milionů pak získal klub v dotacích z ministerstva školství, zbytek částky je z rozpočtu mecenáše spolku Basketpoint Navrátila. ■

INZERCE

Beskydské uzeniny, a.s.

HLEDÁME ZAMĚŠTNANCE DO VÝROBY

MZDA AŽ 35 000 Kč

CO VÁM NABÍZÍME?

- zázemí v české rozvíjející společnosti s tradicí
- perspektivu dlouhodobého zaměstnání
- výkonostní odměny a docházkový bonus
- zaměstnanecká sleva na naše výrobky
- obědy za 30 Kč

CO OD VÁS OČEKÁVÁME?

- manuální zručnost
- spolehlivost a chuť pracovat

e-mail: jobs@chodura.cz

Tel.: 604 297 088 - personální oddělení

Křižovatka na Slezské prochází modernizací

Řidiči jistě ocení probíhající modernizaci křižovatky ulic Dobrovského a Hlavní, kde je dlouhodobě komplikovaná dopravní situace.

U obchodního areálu na Slezské dojde k rekonstrukci světelného signalizačního zařízení a úpravě jízdních pruhů. Zvýšenou bezpečnost přinese změna plných signálů na směrové. Levé jízdní pruhy budou určeny jen pro odbočení a automobily při zeleném signálu

Foto | MM Frýdek-Místek

nebudou muset dávat přednost vozům v protisměru, protože ty budou mít červenou. Právě pruhy budou jen pro jízdu rovně nebo

odbočení doprava. Nově nainstalované videodetektory rozeznají vozidla, která nestačila projet na zelenou anebo se zastavila v křižovatce, dokážou také detekovat cyklisty a motoráky, s čímž měly stávající indukční smyčky umístěné ve vozovce problém. Práce by měly trvat do konce října. Modernizace křižovatky vyjde na pět milionů korun, městu se podařilo získat evropskou dotaci ve výši 3,6 milionu korun. ■

Hasiči odstřelili komín u centrálního hřbitova

Komín, který stál v trase budoucího chodníku v nově budované části centrálního hřbitova, musel ve středu 25. srpna ustoupit stavbě. Byl postaven v roce 1977 pro kotelnu vyhřívající obrovské skleníky tehdejšího zahrádnictví, které v nich pěstovalo květiny, a dosahoval výšky sedmatřiceti metrů. Už v roce 2018 na 35. zasedání komise Rady města Frýdku-Místku pro územní plánování a architekturu byla doporučena jeho demolice a město nabídlo hasičskému záchrannému sboru jeho odstřel jako cvičení pro své členy. Odstřel komínu povolil Báňský úřad již v prosinci 2020, ale kvůli epidemiologickým opatřením byla demolice odložena až na srpen letošního roku. ■

Město usiluje o titul Evropské hlavní město kultury 2026

Frýdek-Místek je součástí přeshraničního projektu, ve kterém společně se dvěma partnerskými městy a celou geografickou oblastí Beskyd, která je spojuje, usiluje o titul Evropské hlavní město kultury 2026. Slovenská Žilina, která zvolila formu spolukandidatury spolu s Frýdkem-Místkem a polskou Bielsko-Bialou, postoupila do druhého kola této soutěže.

Představitelé všech tří měst si od kandidatury slibují dosažení společného cíle – zviditelnění regionu na turistické, hospodářské a kulturní mapě Evropy. Součástí naší kandidatury jsou projekty v oblasti kultury, jako je zřízení městské galerie, stavba Multifunkčního kulturního centra u Národního domu, vznik textilního muzea, počítá se také s debatami architektů

a veřejnosti o veřejném a sdíleném prostoru. Jde o projekty, které chce vedení města realizovat i v případě, že by Frýdek-Místek s partnerskými městy v zisku titulu neuspěli. Kandidatura je pro naše město obrovskou příležitostí, jak znovu oživit kulturní život ve městě, spustit připravované projekty do pohybu a získat pro ně nové finanční zdroje. ■

NOVINKA

v bezkontaktní komunikaci s pojišťovnou

VIRTUÁLNÍ POBOČKA RBP

Pohodlná komunikace

rychlé řešení

Komunikujte

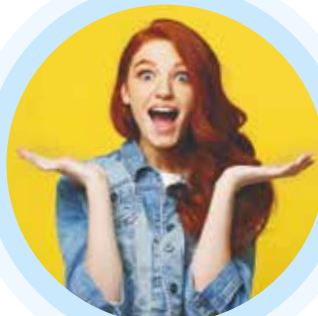
ze svého počítače, tabletu nebo mobilního telefonu formou **videohovoru**.

Stačí vám prohlížeč Google Chrome nebo si nainstalujte aplikaci Teams od Microsoftu.

Prostřednictvím

Virtuální pobočky můžete pomocí obrazovky nasdílet dokumenty, nechat se navést operátorem při registraci v aplikaci **my213** nebo probrat záležitosti, které potřebujete s pojišťovnou vyřešit.

www.virtualni.rbp213.cz

online komunikace

213 RBP
zdravotní pojišťovna

Nej.cz

VÁŠ HLAS ROZHODNE VOLÁNÍ A DATA JIŽ OD 99 Kč MĚSÍČNĚ

NOVÉ MOBILNÍ TARIFY

Více na www.nej.cz nebo 558 608 100, sluzby.frydek-mistek@nej.cz

Sto let lipinské kopané. Legendární „Sportu zdar a válcovenské kopané zvláště“ se ozývalo z tlampače na tribuně stadionu

Dnes čtyřiaředesátiletý Vilém Vlk stále vzpomíná na svá léta za mikrofonem v hlasatelské kabině ve Stovkách.

Foto | Jiří Sachr

Lipinská kopaná slaví stovku. V průběhu let fotbalový klub několikrát změnil svůj název, od původního Karlovohutní fotbalový klub přes Baník Místek, ZJS Železářny Stalingrad, TJ Válcovny plechu, Fotbal Frýdek-Místek, MFK Frýdek-Místek až po současný zapsaný spolek FK Frýdek-Místek. S klubem je od dětství, kdy navštěvoval každý domácí zápas, až po dobu, kdy se stal jeho dlouholetým funkcionářem a kronikářem, svázán dnes čtyřiaředesátiletý Vilém Vlk. Společně jsme zavzpomínali na některé momenty v historii oddílu.

► Jiří Sachr

Jste skalním fandou kopané, dlouhá léta jste byl sportovním činovníkem fotbalového oddílu TJ Válcovny plechu. Čím si vás Lipina získala?

Celý život jsem srdcem Karlovohutákem (původní název pozdějších Válcoven plechu byla Karlova huť – pozn. autora). V přílehlé Staré kolonii jsem se narodil a se třemi sourozenci tam prožil své mládí. Už jako chlapec jsem s bratrem Rudolfem chodil na každý fotbalový zápas domácí jedenáctky, za kterou tehdy kopali Mydlář, Šostý, Blabla, Řehák, Macura, brankář Jurok a další hráči.

Funkcionářem oddílu jsem se stal v třiašedesátém roce, kdy mě do výboru přivedl organizační pracovník Vlastík Žabenský. Dostal jsem na starost kroniku, která byla tehdy v žalostném a neúplném stavu, nikdo ji do té doby systematicky nevedl. S kolegou Mirkem Gongolem jsme dohledali v archivu dokumenty o vzniku klubu v roce 1921, našli pamětníky a na základě jejich vzpomínek a vyprávění pak připravili a vydali brožurku o lipinském fotbale. Kromě zápisů a občasného focení do oddílové kroniky jsem se stal sportovním dopisovatelem okresního týdeníku Ozvěny, krajského deníku Nová Svoboda a později

i celostátního deníku Československý sport.

Fotbaloví pamětníci a fanoušci na vás vzpomínají jako na hlasatele...

Zápasy, které jsem moderoval, jsem vždy uváděl svým tradičním: „Sportu zdar a válcovenské kopané zvláště.“ K mikrofonu ve Stovkách jsem se dostal díky komentování místní spartakiády na starém hřišti v roce 1975, kde jsem ke spokojenosti pořadatelů a hostů uváděl všechny skladby cvičenců. Mezi přítomnými byl funkcionář stolního tenisu Peterka, který byl v té době také fotbalovým hlasatelem. Všiml si mě, pozval k sobě do kanceláře, kde jsme společně projednali mé budoucí angažmá poté, co svou činnost pro fotbalový oddíl ukončil.

S kolegou Hrubým jsem se střídal za mikrofonem až do jeho odchodu do důchodu. Tato práce mě velmi bavila a naplňovala, přinášela s sebou i sebevzdělávání. Dostal jsem pozvánku na školení

hlasatelů první a druhé ligy, které se konalo v budově ČSTV v Praze. Zkušební profesionálové, jakými byli Karol Polák, Vít Holubec a další, nás školili, jak si máme počínat například v pojmenování hostujících týmů, aby to vyznělo pozitivně a nekonfliktně. Přátelky jako hosty, nikoliv jako soupeře či soky.

Od svých kolegů hlasatelů jste se odlišoval tím, že jste v průběhu přestávek zápasů vedl rozhovory s hráči nebo hosty utkání.

Vzpomenete si na některé z nich?

Máte pravdu, namísto populární hudby z tlampačů jsem dával přednost jinému konceptu. Téměř pět let jsem v pěti- až desetiminutových rozhovorech zprostředkoval divákům vyznání, zážitky a vzpomínky fotbalových osobností. V té době nejstarší žijící brankář z Lískovce Karel Otisk vyprávěl o krutých zápasech v letech, kdy se bojovalo o postup do krajské soutěže. Vzhledem k pokročilému věku Ferdinanda Blechy jsem náš rozhovor nahrál u něj doma a jeho záznam pustil na stadionu, vzpomínal na dřívější časy a skromné podmínky, ve kterých oddíl přežíval. O svých začátcích hovořili trenéři Ján Zachar, Bedřich Šafl a Zdeněk Krejčí. Můj všetečný mikrofon přenášel rozhovory také přímo z plochy travnatého hřiště, vyzpovídal jsem na něm legendárního útočníka Bohemians Praha Antonína Panenku i trenéra Josefa Masopusta.

Poštětilo se vám hlásit i zápasy se zahraniční účastí?

Za svou kariéru jsem měl tu čest hlásit několik významných turnajů a zápasů se zahraničními celky. Vzpomínám si, že zde byl jednou s kolektivem olympioniků Indonésie skvělý trenér Josef Masopust. Velmi dbal na to, aby při úvodním nástupu na trávník byla

anglická, francouzská i hodně exotická jména hráčů vyslovena správně. Aby z mé strany nedošlo ke zkomolení nebo špatné výslovnosti, požádal jsem o pomoc dceru Janu, která v té době na obchodní akademii studovala francouzštinu. Vypsala mi jména hráčů foneticky na papír a já za pomoci tohoto taháku vše bezchybně zvládl. Odměnou mi byla Masopustova osobní pochvala za můj výkon. Jiný zážitek mám z turnaje Pohár družby, kterého se kromě našich zúčastnila také mužstva ze Slovenska, Polska a Sovětského svazu. Nevím už, či to byl nápad, ale o přestávce jsme v rozhlasu na stadionu pouštěli polské a ruské písničky, které se funkcionářům obou zemí líbily. Do kabiny za mnou po zápase přišla báryšna ze sovětské výpravy a jako odměnu mi darovala kytici, kterou dostala při zahájení. Manželka mi to pak doma nechtěla věřit. (smích) Ale nebylo jenom veselo...

Co máte na mysli?

Na jedno dopolední utkání B mužstva s oddílem Bordovic ještě na starém hřišti dorazili fanoušci hostů ve značně podroušeném stavu. Při každém rozhodnutí čarového sudího v neprospěch jejich celku na něj hlasitě, agresivně a vulgárně pokřikovali. Nepomáhalo upozornění hlavního rozhodčího pořadatelům na chování těchto návštěvníků, a tak mě požádal, jestli bych se je nepokusil uklidnit svým slovem. Do mikrofonu jsem tehdy prohlásil: Přátelé, hosté, na Válcovnách se fandilo vždy slušně! Nastala vřava, nejenom že mi tloukli do zamřížovaného okénka hlasatelské kabiny, hrozili pěstmi, ale také na mě pokřikovali, jak si to se mnou po zápase vyřídí. Odcházel jsem domů až v okamžiku,

kdy už všichni hosté z Bordovic odjeli. Podobný zážitek jsem měl i ze Slovenska. Hrál se utkání druhé ligy v Kysuckém Novém Městě a na ubohé tribune s několika betonovými lavicemi se spolu se mnou a bratrem Rudolfem tísnila hrstka fanoušků z Frýdku. Našeho nejlepšího střelce v zápase Petra Kopce soupeři tak okopávali, že jsem hlasitě protestoval, jak že se to na Slovensku nespravedlivě píská. Domácí fandové na mě

vychrstli pivo a nenávisťnými pohledy a posunky mi dávali najevo, co se se mnou bude dít po zápase. Z hřiště jsem se shrbeně a bez brýlí, aby mě nepoznali, vytratil ještě před závěrečným hvizdem píšťalky. (smích)

Konflikt jsem ale měl i s vlastními lidmi. V zápase 1. B třídy krajské soutěže jsme ve Studénce hráli o udržení. Utkání mělo pro nás slibný začátek a zdálo se, že je vítězství na naší straně. Pár minut před koncem zamířil loudavě po zemi na našeho brankáře Přečka míč, říká se tomu šulěř. Jarda si nepochopitelně povyskočil a balon skončil v naší bráně. Vše jsem sledoval s trenérem Fratričem z bezprostřední blízkosti, stáli jsme kousek od brankové čáry a nevěřičně zírali. Neudržel jsem se a vykřikl na něj: „Ty šašku, je to tvoje vina!“ Přečka se to velmi dotklo a já se mu musel později omluvit.

Jistý čas hrály fotbalové oddíly obou největších městských

podniků v jedné soutěži proti sobě. Nepovažovali vás nadřizení ve Slezanu, kde jste celý život pracoval, za neloajálního zrádce?

Zažil jsem momenty, kdy to opravdu jiskřilo, rivalita obou klubů a jejich fandů zde vždy existovala. V jednom z ročníků krajské 1. A třídy se oba oddíly ocitly na opačných pólech tabulky. Zatímco Válcovny byly na poslední příčce a bojovaly o udržení v soutěži, Slezan se vyhříval na jejím

„K mikrofonu ve Stovkách jsem se dostal díky komentování místní spartakiády na starém hřišti v roce 1975.“

čele. Válcovenský výbor tehdy rozhodl, abych spolu s nejstarším členem Karlem Elisem zahájil s funkcionáři Slezanu jednání o výměně jejich odchovance Pytlíčka, který by posílil naši obranu, za standardního hráče. Jednání probíhala tvrdě, přítomný trenér Slezanu Šafl požadoval našeho nejlepšího střelce Juháse, což bylo pro nás nepřijatelné, a požadavek jsme odmítli. Poté, co jsem se vyjádřil, že je to jako na koňském trhu, nás vykázali z místnosti. Šafl se se mnou přestal bavit a u toho zůstal i poté, co se stal později trenérem Válcoven. Od ředitele fabriky Slezanu Tomáška jsem v práci obdržel výtku za nevhodné chování vůči členům jejich fotbalového výboru, vytýkal mi mou neloajalitu. Přestože jsme Pytlíčka nezískali, v soutěži jsme se tehdy udrželi.

Jak vzpomínáte na hráče a atmosféru utkání v průběhu let?

Troufám si říct, že naši fanoušci vždy vytvářeli hráčům

skvělou diváckou kulisu a sportovní atmosféru, bez ohledu na umístění a soutěž, ve které oddíl hrál. Samozřejmě, že to bylo něco jiného v krajské soutěži a v období, kdy mančaft stál na svém vrcholu a pod vedením Jána Zachara hrál první ligu. Tehdy se stadion ve Stovkách rozšířil a na zápasy chodilo deset tisíc diváků. Škoda, že se chlapi v nejvyšší soutěži neudrželi. Sehráli spoustu vyrovnaných utkání se soupeři zvučných jmen, rozhodně nehráli druhé housle.

Zabrouzdám-li ve své paměti hlouběji do dřívějších let, vždy se mi vybaví zážitek z důležitého divizního utkání s SK Frenštát na konci války. Bývalý reprezentant a hráč pražské Slavie Adolf Fiala tehdy na hřišti bojoval v našich barvách. Ze vzdálenosti třiceti metrů vstřelil gól do branky hostů takovou silou, že míč protrhl síť a ta musela být upravena. Za tuto dělovku sklídl pochvalu a uznání i od soupeřů a jejich fanoušků. Mimochodem, v historii mužstva se v modrobílých barvách objevili i další bývalí reprezentanti, brankář Václav Morávek, hráč Baníku Ostrava Rostislav Vojáček, bývalý slávista Ivan Kopecký a další.

Co říkáte na současnou situaci v klubu?

Nevím, co na to říct, aktuálně hrajeme Moravskoslezskou fotbalovou ligu. Myslím si, že je špatně, když se ve sportu začne sledovat jen finanční zisk. Klub by neměl být pouze výdělečná firma. Ta radost, chuť a entuziasmus se pak z toho začnou vytrácet, už v tom chybí to srdíčko. Lipina si několikrát prošla těžkým obdobím. Jsem optimista a věřím, že to zvládneme i nyní. To stoleté výročí nás k tomu zavazuje. ■

Hráči TJ VPFM před domácím utkáním se Spartou v roce 1977. Zprava: Jaromír Šeděnka, Dušan Zbončák, Jiří Mrázek, Vladimír Coufal, Ján Barčák, Tibor Duda, Jozef Marchevský, Petr Kokeš, Ladislav Kubalák, Václav Blín a kapitán Ivan Kopecký

Prvoligový kádr fotbalového mužstva Válcoven plechu v sezóně 1976–1977

Foto | 2x archiv Ladislava Kubaláka

Největší dosud nalezený meteorit je z Namibie, na vlastní

Ještě před dvěma roky viděl svou profesní budoucnost Jaroslav Filip zcela jinak. Bronzový účastník soutěže o nejlepšího mistra výčepního z roku 2015 měl astronomii jen jako svého koníčka. Uzavření hospod během pandemie vše změnilo a před několika dny za pomoci svých přátel otevřel soukromé muzeum meteoritů ve Frýdku-Místku.

► Jiří Sachr

Před šesti lety jste se v prvním ročníku soutěže Radegast Mistr výčepní probojoval až do finále, ve kterém jste se umístil na třetí příčce. Jaká byla v soutěži konkurence a jak váš úspěch ocenili štamgasti?

Celkem se této soutěže zúčastnila asi stovka výčepních a do finále, které se konalo přímo v nošovicském pivovaru, nás postoupilo patnáct nejlepších. Bylo to náročné, určitě při mně stála také štěstěna a dostal jsem se až na bednu. Štamgasti to samozřejmě vzali po svém a s humorem. Prý když jsem vyhrál spoustu piv, tak vlastně nemusí platit útratu, a další podobné vtípky. Nicméně úspěch v jakémkoli oboru, kterému se věnujete, vás vždy posune dál. A tak to bylo i u mě.

Změnil úspěch v této soutěži vaši další profesní kariéru?

Zcela určitě! Dále jsem se v oboru vzdělával, pracoval jsem pro další pivovary a myslel si, že je to profese, kterou chci provozovat celý život. Zcela mě to naplňovalo a bavilo. Jak se ale později ukázalo, všechno mělo být jinak. Parafrázoval bych známé rčení na: Člověk míní, vesmír mění... (úsměv) Můj koníček a doba pandemie vše změnily.

Právě k vašemu hobby bude směřovat další otázka. Víte, že se zajímáte o vesmír a mimozemská tělesa dopadající na zemský povrch. Jak se člověk zpoza pípy dostane k meteoritům?

No, to je hodně dlouhá cesta plná paradoxů. Dá se říct, že si mě to samo přitáhlo. Vesmír jako takový mě zajímá už od útlého věku. Je nekonečný, fascinující a pulsuje. Jako lidstvo jsme jen malé titěrné nic. A to i přesto, že v nás

Jaroslav Filip podrobně zkoumá jeden z exponátů muzea meteoritů.

Foto | Jiří Sachr

převládá představa, že jsme to nejlepší, co v něm existuje. Vesmír nás stvořil, ale vesmír nás také zahubí, s tím už lidstvo nic nenadělá. K meteoritům, laicky řečeno padajícím hvězdám, to už nebylo daleko. Všechno začalo v době, kdy jsem se přestěhoval do oblasti Beskyd, kam v roce 2000 dopadlo velké množství kusů velmi vzácného meteoritu. Jejich pádová oblast je od našeho domu jen co by meteoritem dohodil. Měl jsem velkou touhu ho najít! Obnášelo to mnoho výprav a hledání společně s kamarády i sólově. Nosil jsem si domů spoustu kamenů, které jsem v té době považoval za meteority. Samozřejmě se ukázalo, že jimi nejsou, a tak jsem se rozhodl pro tu nejschůdnější cestu formou jejich nákupu ze zahraničí. Začal jsem tento obor podrobně sledovat, nastudoval jsem nespočet článků, knih a vědeckých prací. Svou sbírku jsem začal rozšiřovat a zjistil jsem, že je to opravdu to, co mě baví a chtěl bych se tím více zabývat i v budoucnu. Přineslo to s sebou myšlenku vybudovat a spustit internetové stránky zaměřené na meteority, což se mi

podařilo. Stále jsem ale tyto aktivity provozoval jako svého koníčka při zaměstnání. Pak přišla pandemie, lockdown, hospody a restaurace se na dlouhý čas zavřely. Najednou jsem měl spoustu času navíc pro sebe a dostal jsem chuť pustit se do toho naplno.

Máte bohatou sbírku. Jak dlouho jste ji budoval a kterého exponátu si ceníte nejvíce?

Sbírka se rozrůstá asi pět let, ale je důležité říct, že na ni nejsem zdaleka sám a má kolegové, stejní nadšenci a v dobrém slova smyslu blázni do vesmíru, ji budují společně se mnou. Obnáší to jezdit po burzách, jedna z největších na světě se koná každoročně v Mnichově. Máme kontakty na lovce meteoritů a spolupracujeme s nejlepšími sběrateli nejen v Česku a na Slovensku, ale z celého světa. Osobně si cením každého kousku, který máme ve sbírce, a je mi jedno, jestli je malý, velký, vzácný nebo běžný. Je to jediný materiál z vesmíru, který mohou lidé zkoumat, pokud pomineme, že jej dopraví sondy, nebo dokonce člověk z vesmíru. Meteority dokážou

zodpovědět mnoho otázek o vzniku a původu vesmíru, Země, života a nebezpečí, které má vesmír v sobě.

Znáte ve svém okolí někoho, komu se podařilo meteorit najít? Jakou úspěšnost v hledání máte vy sám?

Dnes už je náš záběr obrovský a děláme i analýzy nálezu pro veřejnost. Není dne, kdy by nám lidé nevolali nepsali, nebo nenosili kameny s jedinou otázkou: „Našel jsem meteorit?“ Bohužel to není tak snadné a zatím se nikomu z nich meteorit najít nepodařilo. Nicméně kromě jednoho vědce z astronomického ústavu vím pouze o dvou lidech v České republice, kterým se skutečně podařilo meteorit nalézt. To ale byli zkušenější sběratelé a hledači, kteří byli přímo v pádových oblastech a tam je ta šance mnohem větší. Najít meteorit náhodně je asi stejné jako vyhrát první cenu ve sportce. Má osobní úspěšnost je bohužel nulová, navíc teď už na běhání po lese a loukách není opět čas a v republice není moc míst, kde se dá meteorit najít. Ale mám to v sobě jako svůj profesní

objev toho svého stále čekám, říká Jaroslav Filip

cíl, jednou si najít ten svůj kousek vesmíru. (úsměv)

Co na případný nález meteoritu říká česká legislativa? Není povinnost nálezce jej odevzdat?

Na rozdíl od nálezů například mincí, které musíte nahlásit a odevzdat, se nálezem meteoritu stáváte jeho majitelem. Je ale ve vlastním zájmu každého, aby jej poskytl Astronomickému ústavu AV ČR v Ondřejově k výzkumu. Zprv vám to velmi zvýší jeho cenu na trhu, zadruhé máte potvrzení pravosti od nejrespektovanější instituce u nás a v neposlední řadě velmi pomůžete vědě a výzkumu. Můžete dostat nabídku na odkup, ale nejste povinen ji přijmout. Což je třeba na rozdíl oproti Slovensku a jiným zemím fungující postup a nedochází tak často a rozsáhle k zatajení nálezů.

Existují oblasti s větším výskytem nálezů meteoritů a jaká je jejich průměrná velikost? Rozezná laik, že se jedná o těleso z vesmíru? Jakou radu byste poskytli začínajícím sběratelům a hledačům?

Celosvětově neexistuje místo, kde by meteority dopadaly více než jinde. Jsou ale lokality, kde se je daří nacházet mnohem lépe a více, protože jsou zde snáze odlišitelné. Jsou to převážně pouště a pak také Antarktida. Z těchto oblastí pochází více než dvě třetiny kusů ze všech světových sbírek. Velikostně je to podobné, padají kousky od velikosti mikrometeoritů až po obrovské mnohatunové kusy. Největší nalezený meteorit světa byl objeven v Namibii a vážil neuvěřitelných šestašedesát

tun! Poznávacích znaků je mnoho a přehledně sepsané je máme na našich internetových stránkách www.meteority.com. Velmi zjednodušeně řečeno se jedná o zpravidla těžký magnetický kámen s černou tenkou natavenou kůrou. Těch znaků je ale mnohem více. Začínajícím sběratelům radím vždy jediné, kupujte pouze od osvědčených prodejců, na trhu se vyskytuje velké množství padělků! A pokud si chcete nějaký najít? Vyhledejte si odborně zmapovanou pádovou oblast z minulosti, o které se ví, že zde meteority jsou a čekají jen na objevení.

Jste jedním z trojice Čechů registrovaných v Mezinárodní asociaci sběratelů meteoritů. Je těžké se mezi členy této prestižní organizace dostat a co to pro vás znamená?

Má to spojitost s tím, že když něco dělám, chci být v oboru úspěšný a pokud možno nejlepší. Tato organizace vznikla za účelem, aby měli zájemci o koupi meteoritu jistotu, že když si jej koupí od člena asociace, bude se vždy jednat o autentický kus, a ne padělek. Sama asociace je garantem pravosti nabízených exemplářů. Stát se jejím členem nebylo jednoduché, už jenom to, že patřím mezi

pouhou trojici registrovaných z Česka, vypovídá o nárocích, které klade na své členy. Byla to práce na několik měsíců, ale byl to můj velký cíl a jsem rád, že se mi to podařilo.

Čeští vědci patří v této oblasti k absolutní světové špičce. Spolupracujete s některými z nich?

Je to tak, jak říkáte. Tomuto oboru se věnují naši vědci několik desítek let a patří mezi světovou elitu. Při pádu meteoritu jsou schopni v řádu několika hodin vypočítat velice přesně nejen pádovou oblast, ale i cestu tělesa sluneční soustavou, jeho hmotnost, rychlost a další aspekty. Opravdu klobouk dolů před jejich znalostmi a umem. Už od mých počátků mi radou a svými zkušenostmi a znalostmi velmi pomáhal David Čapek z astronomického ústavu. Rád bych využil této příležitosti a na tomto místě mu za vše poděkoval. Neměl to se mnou vždy jednoduché. (úsměv)

Prvního září jste v Místku otevřel muzeum meteoritů, na co se mohou jeho návštěvníci těšit?

Na tento okamžik jsme se velmi těšili, několik měsíců jsme do toho vkládali obrovské množství energie, času, úsilí a peněz. No a vzniklo něco, co asi v rámci celé České republiky, pomíne-li Národní muzeum, nikde jinde u nás nenajdete. Plochou jsme sice malinké muzeum, ale počtem vystavených exponátů jsme největší soukromé muzeum tohoto druhu. A protože se chceme od běžného muzea odlišovat, návštěvníci si u nás mohou některé meteority osahat, potěžkat v ruce a vnímat jejich vesmírnou energii. Garantuji vám, je to zážitek! Vstup k nám je zdarma a návštěvníkům nabízáme možnost si u nás zakoupit svůj vlastní pravý, ověřený a certifikátem pravosti opatřený meteorit. Ty nejmenší a nejběžnější kousky se pohybují v cenách už od několika stokorun, uspokojíme ale i náročného sběratele. Meteority se v současnosti staly i velmi dobrou finanční investicí, neztrácejí na své ceně a nepodpisuje se na nich inflace.

Pro veřejnost navíc chystáme spoustu přednášek a akcí, návštěvníci si u nás mohou v tomto unikátním prostředí vychutnat dobrou kávu nebo si přečíst nějakou knihu věnovanou tématu astronomie a meteoritů. Všechny čtenáře Patriotu zveme k návštěvě, rádi vás uvidíme. ■

INZERCE

Nově otevřené muzeum meteoritů ve Frýdku-Místku

meteority.com
shop & muzeum

- otevřeno PO-PÁ od 9:00 do 16:00 hodin
- vstup zdarma
- prodej meteoritů s certifikátem pravosti
- spektrometrická analýza vašich nálezů

Náměstí Svobody 33 (1. patro) | Frýdek-Místek | Tel.: 703 121 091

www.meteority.com

Do Beskyd se vrací nejen vlci, ale i včata

Přestože vlk je plaché zvíře a kontaktům s člověkem se vyhýbá, zoologům se podařilo zaznamenat jeho pohyb v terénu. Navíc se potvrdilo úspěšné rozmnožování smečky v Javorníkách na moravsko-slovenském pomezí a mláďata poprvé přivedl na svět i vlčí pár, který se před několika lety usadil v Beskydech. Potvrzení rozmnožování vlků představuje pro chráněnou krajinnou oblast Beskydy významnou událost.

Výskyt vlků v Beskydech má ale i stinnou stránku v podobě častých útoků na ovce. K většině škod však dochází na nedostatečně zabezpečených pastvinách. Zabránit škodám mohou chovatelé např. zajištěním stád pomocí kvalitních elektrických ohradníků. Další variantou je také zavírání ovcí a koz na noc do košárů či chléva nebo pořízení pasteveckých psů vhodného plemene.

Zoologové uvítají poznatky o pohybu vlků a dalších velkých šelem od veřejnosti na e-mailu: stopy@selmy.cz. ■

www.selmy.cz

Mokřady mohou zadržet miliony litrů vody

Vzácné mokřady v Beskydech se během letních prázdnin dočkaly úklidu. Pivovar Radegast a Český spolek ochránců přírody (ČSOP) Salamandr vyčistily např. cenný mokřad Hutě ve Starých Hamrech. Smyslem těchto akcí je pomoc vrátit vodu do přírody.

Správně fungující mokřad má v krajině velmi důležitou úlohu, protože dokáže vodu nejen zadržovat, ale také ji do krajiny zase postupně uvolňovat. Péče o mokřad obvykle zahrnuje pravidelné kosení, vyřezávání dřevin, hrabání a odklizení posečené trávy. Často jde o náročnou ruční práci, protože na hodně podmáčená místa se stroje nedostanou.

ČSOP Salamandr se stará v Beskydech zhruba o čtyři

hektary podmáčených luk. Vedle péče o mokřad Hutě ve Starých Hamrech jsou to například mokřady Pod Juráskou nebo na Plucnarce v údolí Čeladenky. Beskydské mokřady v péči ČSOP Salamandr mohou zadržet až dvacet milionů

litrů vody. Stav mokřadů zásadně ovlivňuje to, zda krajina bude suchá a vyprahlá, nebo pestrá a bohatá na vodu. Na mnohé typy mokřadů jsou navíc vázány různé druhy rostlin a zvířat, které jsou dnes dost vzácné. ■

Oprava hlavního tahu do Beskyd je v plném proudu

Řidiči mířící z Frýdku-Místku směrem do Beskyd se znovu musejí obříti trpělivostí. Téměř do začátku prosince má trvat oprava silnice I/56 směrem na Pstruží.

Jedná se o úsek dlouhý 9,3 kilometru. Provoz na čtyřproudé silnici, po které denně projede na dvacet tisíc automobilů, je sveden vždy do jednoho pruhu. Pouze není

možné sjíždět a najíždět na hlavní tah v úsecích, které se zrovna opravují. Rekonstrukce je rozdělena do tří etap vždy ve zhruba tříkilometrových úsecích. ■

Čeladná si komponovaným pořadem připomene básníka Josefa Kainara

Zajímavou kulturní akci připravuje obec Čeladná, která si chce připomenout padesát let od úmrtí básníka, hudebníka, výtvarníka a překladatele Josefa Kainara.

Mělo by se tak stát na podzim, konkrétní termín konání hudebně-poetického pořadu ještě není znám. Autorem pořadu je hráč na trombon Ladislav Pilař, který

připomněl, že básník druhou světovou válku prožil v Beskydech, na Ostravici a na chatě na Lysé hoře. Jako partnerku pro interpretaci Kainarových veršů si vybral Sofii Sobkovou, kterou poprvé slyšel recitovat při loňském otevření zrekonstruovaného památníku Josefa Kaluse. Komponovaný pořad vznikne prolínáním hudby, recitace a zpěvu. ■

Předpovídáme cenovou níži.

Internet se slevou napořád!

Nordic internet N+ je stabilní, bez závazků a bez limitů.

ČASOVĚ OMEZENÁ AKCE

Nordic telecom Překvapivá volnost

Akce platí do 31. 10. 2021. Více na www.nordictelecom.cz

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT distribuuje Česká distribuční, a. s.

V případě, že vám nebyl doručen, obraťte se na reklamační oddělení společnosti:

tel.: 800 888 558

nebo e-mail: info@distribucni.cz.

Vždy uveďte kompletní adresu.

Dřevěný kostel na Gruni si stále získává srdce návštěvníků

V letošním roce si připomínáme 130. výročí od dokončení stavby a slavnostního požehnání (benedikce) dřevěného kostela Panny Marie, Pomocnice křesťanů v horské osadě Gruň ve Starých Hamrech.

► PhDr. David Pindur, Ph.D.

Tento sakrální objekt ležící v nadmořské výšce 820 metrů je dobře znám nejen věřícím, ale i turistům a všem milovníkům Moravskoslezských Beskyd. Počátky tohoto mariánského poutního místa však sahají až do roku 1773, kdy zde byla nákladem pasekáře Šimona Tomečka postavena pískovcová socha Panny Marie s Ježíškem, znázorňující zázračnou sochu frýdecké Madony.

Frýdecký arcikněz a farář Karel Findinský (1833–1897) řídil výstavbu kostela na Gruni a také ho před 130 lety benedikoval. Foto | archiv Davida Pindura

Po vzniku farnosti Borová v roce 1785, k níž tehdy příslušela také obec Staré Hamry, borovské duchovenstvo u sochy na Gruni konávalo misijní cvičení pro obyvatele zdejších odlehlých horských enkláv. Z iniciativy borovského kooperátora Jana Špačka (1804–1879) byla v roce 1847 nad mariánskou sochou vybudována jednoduchá dřevěná kaple Jména Panny Marie se zvonicí na střeše.

V roce 1865 byla založena farnost Staré Hamry a kaple předána do správy tamějších farářů.

Do dějin svatyně na Gruni se významně zapsal další z někdejších borovských kooperátorů, pozdější domaslavický farář Filip Jakub Habernal (1808–1868). Ve své závěti z 5. prosince 1862 určil, aby byl výnos nájmu z jeho dvou polí v Domaslavicích věnován k vybudování řádného kostela na Gruni, nesoucího patronum Panny Marie, Pomocnice křesťanů. Správcem tohoto finančního odkazu byl určen frýdecký arcikněz (děkan) a farář Karel Findinský a jeho uvolnění bylo podmíněno předáním nemocnice v Habernalově rodném Místku do správy řádových sester, což se stalo v roce 1887. Arcikněz Findinský shledal ve stejné době dosavadní kapli na Gruni ve velmi špatném stavu a rozhodl se zahájit kroky k výstavbě nového, důstojnějšího sakrálního objektu, rovněž dřevěného. V roce 1886 tak bylo na Gruni smýceno dřevo a o rok později byly vyzděny základy pro stavbu kostela podle návrhu frýdeckého stavitele Ferdinanda Heinricha. Vlastní stavba probíhala v letech 1890–1891 a řídil ji frýdecký tesařský mistr Stanislav Pětroš (1835–1915), rodák z Bruzovic. Na stavbě pracovali také horalé z Gruně a okolí. Dne 1. července 1891 byl starohamerským farářem Antonínem Nogolem požehnan a následně na věž vyzdvížen železný kříž. Téhož roku byly Findinského nákladem pořízeny

Kostel na Gruni, výřez z okénkové pohlednice vydané Emilem Šlapetou z Místku, r. 1918. Foto | Muzeum Těšínska

Kostel na počátku 2. světové války.

Foto | Muzeum Těšínska

ve zvonařské dílně Petra Hilzera ve Vídeňském Novém Městě dva zvony. Nedělního dopoledne 11. října 1891 vykonal Karel Findinský benedikci kostela. Následovalo kázání frýdeckého kaplana Františka Havlase a po něm mše svatá sloužená farářem Nogolem.

Dřevěný kostel na Gruni překvapuje nejen svou horskou polohou, ale i malebným interiérem a poměrně kompaktním mobiliářem z konce 19. a první poloviny 20. století. Stále si získává

srdce návštěvníků Beskyd. V neděli 10. října 2021 bude v kostele na Gruni v deset hodin sloužena mše svatá u příležitosti 130 let od výše popsaných událostí. Po ní by měla proběhnout přednáška o historii této svatyně. Již v osm hodin ráno vyjde na Gruň procesí ze starohamerského kostela sv. Jindřicha. Podrobnou historii grunského kostela pak představí studie autora těchto řádků v připravovaném letošním druhém čísle časopisu Těšínsko. ■

Pohled z kůru do interiéru kostela při poutní bohoslužbě, 1. května 2021.

Foto | Roman Polach (Člověk a Vira)

Barokní socha Panny Marie s Ježíškem na bočním oltáři znázorňuje frýdeckou Madonu.

Foto | David Pindur

DIVADLA

Nová scéna Vlast

25. 9., 19:00 **Ostře sledované vlaky**

Hořká komedie, baladický příběh s typickými hrabalovskými postavami vypráví příběh mladého eléva, který na malé železniční stanici přes své milostné problémy nakonec dospívá a nalézá své místo v životě. Uvádí: Komorní divadlo Arté. Hrají: M. Rataj, J. Vašek, M. Zahradníček, R. Šmotel, L. Okonová, O. Hala-dej, T. Pobudová.

3. 10., 15:00 **Zlatovláska**

Příběh české lidové pohádky. Uvádí: Divadlo Pohádka Praha.

Divadelní klub D.N.A.

9. 9., 17:00 **Čaj s citrónem, Kukura, Coco**

Pásmo jednoaktových her. Uvádí: Divadelní soubor D.N.A.

18. 9., 19:00 **Impro Fmoli FM**

Pásmo praktických improvizací.

23. 9., 19:00 **Námluvy, Medvěd**

Dvě divadelní hry A. P. Čechova. Uvádí: Divadelní soubor D.N.A.

30. 9., 19:00 **A do pyžama!**

Situční komedie plná zmatků, záměn a nedorozumění. Uvádí: Divadelní soubor D.N.A.

Čtyřlístek, divadlo Na Slezské

25. 9., 18:00 **Když se zhasne**

Hořká partnerská komedie – může to potkat každého z nás. Hraje: Místecké divadlo PROZATIM.

KINA

Nová scéna Vlast

5. 9., 15:00 **Tlapková patrola ve filmu**

5. 9., 17:00 **Shang-Chi a legenda o deseti prstenech**

5. 9., 19:30 **Atlas ptáků**

6. 9., 17:00 **After: Tajemství**

6. 9., 19:00 **Marco**

7. 9., 17:00 **Dračí země**

7. 9., 19:00 **Gogo**

8. 9., 10:00 **Bio senior: Bože, ty seš hajzl!**

8. 9., 17:00 **Zátopek**

9. 9., 17:00 **Prvok, Šampón, Tečka a Karel**

9. 9., 19:00 **After: Tajemství**

10. 9., 17:00 **Atlas ptáků**

10. 9., 19:00 **Cesta domů**

11. 9., 15:00 **Bijásek: Raya a drak**

11. 9., 17:00 **Jedině Tereza**

11. 9., 19:00 **Shang-Chi a legenda o deseti prstenech**

12. 9., 17:00 **Rodinu si nevybereš**

12. 9., 19:00 **Zátopek**

13. 9., 17:00 **Jedině Tereza**

14. 9., 17:00 **Zhoubné zlo**

14. 9., 19:00 **Klíčka**

15. 9., 10:00 **Bio senior: Chyby**

15. 9., 19:00 **Cesta domů**

18. 9., 15:00 **Bijásek: Tom a Jerry**

22. 9., 10:00 **BIO senior: Jan Werich: Když už člověk jednou je...**

29. 9., 10:00 **BIO senior: Prvok, Šampon, Tečka a Karel**

Další program na www.kulturafm.cz

Kino na výletě

8. 9., 19:30 **Pulp Fiction** (restaurace Sokolík)

10. 9., 19:30 **Samotáři** (zahradní Národního domu)

15. 9., 19:00 **Tenet** (textilka Slezan)

22. 9., 19:00 **Chyby** (sady Bedřicha Smetany)

KONCERTY

Kino Vlast

16. 9., 19:00 **Luboš Pospíšil a 5P**

Matador české hudební scény s nezaměnitelným hlasem vystoupí spolu se svou kapelou 5P! Aktuální šňůra se nese v duchu jeho prvního živého alba v kariéře Live!!! Ostrava z roku 2019 a nabízí průřez celou kariérou protagonisty. Publikum se dočká i osvědčených písniček ze zlaté éry.

Kostel Věch svatých

18. 9., 18:00 **Via vitae Comenius**

Dobová hudba je podána v moderním pojetí nástrojového obsazení, v netypickém souznění koncertního akordeonu a loutny. Účinkují: J. Bašťová – akordeon, J. Macek – loutna.

Kostel sv. Jana Křtitele

19. 9., 16:00 **Catena Musica**

Vystoupení pěveckého sboru z FM v rámci programu Dnů evropského kulturního dědictví.

Národní dům

23. 9., 19:00 **Indi Stivín a Alice Springs**

Oba protagonisté působí na diváky a posluchače jako jeden organický celek v dokonalé harmonii. Účinkují: I. Stivín – kontrabas, A. Springs – klavír.

4. 10., 19:00 **Pavel Šporcl: Paganiniana Tour 2021**

Program koncertu vychází z nahraných skladeb desky Paganiniana, jejíž skladby patří k nejtěžším v sólovém houslovém repertoáru a jsou výsadou jen hrstky světových houslistů.

Lidový dům

27. 9., 19:30 **Vlasta Redl s kapelou**

Jedinečný koncert Vlasty Redla, který si své publikum umí získat okamžitě, každé jeho vystoupení je krásné a zábavné.

Historický sál ZUŠ

29. 9., 19:00 **Farana Piano Duo**

Oba klavíristé pravidelně koncertují u nás i v zahraničí. Věnují se tvorbě F. Schuberta a převážně romantickým autorům – např. Dvořákovi, Rachmaninovi aj. Účinkují: M. Juhaňáková-Farana – klavír, A. Farana – klavír.

VÝSTAVY

Muzeum Beskyd

do 12. 9. **Fenomén Igráček**

Výstava z historie i současnosti této hračky.

od 16. 9. **FM Salon 2021**

Jedná se o unikátní příležitost spatřit díla známých i neznámých frýdecko-místeckých umělců na jednom místě. Jednotliví umělci představí svou tvorbu prostřednictvím vybraných výtvarných děl.

19.-23. 9. **Živé houby v muzeu**

Tradiční mykologická výstava doplněná živými exponáty nasbíranými v Beskydech a Pobeskydích.

od 30. 9. **Grafická tvorba Leopolda Parmy**

Připomínka výročí 130 let od narození „Krajináře Beskyd“, fotografa, grafika, malíře a kantora.

do 31. 10. **Příroda štětcem Ludvíka Kunce**

Doprovodná výstava k expozici Beskydy – příroda a lidé. L. Kunc byl známý ostravský výtvarník, zoolog, publicista a ochránce divoké přírody u nás.

Budova bývalé Moravia banky

do 27. 9. **Alexander Mosio: Obraz, stavu duše odraz**

Výstava přiblíží tvorbu jednoho z nejsobitějších místních umělců a komentátorů veřejného dění. Vystavená díla reflektují aktuální autorův pohled na svět, život a dobu, ve které se všichni snažíme zorientovat a přitom neztratit kontakt se sebou samými.

Kino Vlast

do 30. 9. **Petr Votoupal: Do lesa na laně**

Autor pracuje s víceslovnými slovy a slovními spojeními. Jednoduchým provedením s důrazem na detail se snaží podpořit pointu vyobrazeného. Vernisáž 18. 9. v 17:30 hod.

Galerie Věž

do 31. 10. **Medotekoucí**

Autorská dvojice T. Kurečka, T. Dvořáková přináší pohled na téma rituálního oděvu.

OSTATNÍ

Faunapark

5. 9., 16:00 **Divadélko Smíšek: Jak šla Lucinka do školky**

Veselé pohádka o tom, jak probíhá první den ve školce.

12. 9. **SweetTalks 2021**

Série přednášek a workshopů patriotů Frýdku-Místku, která proběhne při festivalu Sweetsen Fest – FrýdekMístek sobě!

12. 9., 16:00 **Sokolnická show**

Show pro všechny věkové kategorie nabídne spoustu dravých ptáků z abso-lutní blízkosti.

25. 9., 15:00 **Beskydský Montmartre**

Beskydský Montmartre aneb den lásky k umění. Hudební a divadelní scéna, dílny a workshopy.

Národní dům

22. 9., 18:30 **Povídání v Zeleném baru s Martinem Prudkým**

Co dodává archeologie k biblickým příběhům, čím může Bible pohoršovat a jak čist starozákonní texty bude vyprávět biblista a teolog profesor M. Prudký.

TIC Frýdek-Místek, Zámecké náměstí

11. 9., 9:00 **Babylon Frýdek**

Pojďte se přesunout do 30. let minulého století a znovu nahlédnout do černé kroniky malebného slezského Frýdku. Konflikty mezi Čechy a Němci či ani dnes nekončící boj o moc v městském zastupitelstvu plnily stránky tehdejšího tisku, zatímco místnímu udatnému četnictvu nedaly spát nejen krádeže či podvody, ale možná také ohavná vražda. Nutná rezervace v pobočkách TIC FM.

TIC Frýdek-Místek, náměstí Svobody

2. 10., 9:00 **Ubrousku, prostři se!**

Poznejte kavárenský život v Místku v dobách minulých. Víte, jak vznikl větrník a proč je indiánek indiánkem? Přijďte načerpat atmosféru soumraku monarchie a prvorepublikovou eleganci na procházce věnované místeckým hostincům, restauracím, kavárnám i cukrárnám.

Muzeum Beskyd

10. 9., 16:30 **Pojďte s námi po Místku**

Komentovaná vycházka, programem prohlídky je sad Leoše Janáčka, zbrojená Elzerova textilka, památník Pěvci Slezských písní, Čermákova vila, bývalé chlapecké gymnázium Matice místecké, Procházkový domy, Národní dům, bývalá Národní záložna. Sraz u brány parku L. Janáčka na Frýdantské ulici v Místku.

13. 9., 19:00 **Trabantem napříč kontinenty – velká cesta domů s Danem živě!**

Dan a jeho divoké vyprávění o tom, jak dojeli z Indie přes B. Bystrici do Prahy a mimochodem při tom objeli svět! Prach, bahno, olej, krev, kalašnikov, plameny autogénů a hlavně to nebrat celé moc vážně! Poutavá přednáška o zážitcích z cest – dva trabantí, maluch a jawa.

16. 9., 16:30 **Založili Hückeswagenové hukvaldský hrad?**

Přednáška o cestě do 1337 km vzdáleného Hückeswagenu, ze kterého ve 30. letech 13. století na východní Moravu připutovali Arnold a jeho syn Franco, zakladatelé hradů Starý Jičín a Hukvaldy. Počátky hradu Hukvaldy ve světle do-savadních archivních průzkumů a archeologických nálezů, dobová vyobrazení a rekonstrukce.

18. 9. F-M žije vínem

Třetí ročník přehlídky, na které se představí 12 vinařství z Moravy i ze zahraničí. Zajištěn je bohatý kulturní program, vystoupí hudební skupiny FM Band, Tři vykičnický i cimbálová muzika Úsměv. V prodeji je omezený počet vstupenek.

18. 9., 9:00 Mykologická exkurze okolím Samčanky v Beskydech

Trasa komentované vycházky povede ze Samčanky údolím Červíku a dále přes Lojkašanku a Medvědí zpět údolím Velkého potoka na Samčanku. Oblast je známa výskytem horských druhů hub vázaných na smrčiny a bučiny. Sraz na parkovišti ve Starých Hamrech – Samčance.

24. 9., 16:30 Jak shazovali kozla z věže frýdeckého zámku

Komentovaná prohlídka centra Frýdku doplněná o místní historické pověsti. Součástí prohlídky je Zámecké náměstí, zámecký park, Hluboká ulice, Na Půstkách a další zajímavosti. Sraz u kašny na Zámeckém náměstí ve Frýdku.

27. 9., 16:00 Proti proudu řeky Morávky

Pojďte s námi pěšky do Dobré a nazpět do Frýdku-Místku. Uvidíte např. přírodní památku profil řeky Morávky, pozůstatky historických protipovodňových hrází, stopy po plavení dřeva, výstavbu obchvatu města, Velký kaňon, zaniklý hrádek Vlček z Dobré Zemice a další. Celková délka trasy cca 9 km, sraz před 2. ŽS na sídlišti Slezská ve Frýdku.

Kulturní centrum, Frýdlant n. O.**7. 9., 18:00 Erik Tabery**

Beseda s šéfredaktorem týdeníku Respekt

16. 9., 18:00 Josef Karlický

Beseda s vedoucím týmu Rekonstrukce státní

Budova bývalé Moravia banky**29. 9., 18:00 Seifert 120**

Oslava 120 let od narození J. Seiferta a zároveň připomenutí jeho celoživotního díla. Recitace: R. Šatánková a hosté, hudební doprovod: L. Kokeš.

Zkušebna Art Club (Heydukova ul.)**1. 10., 19:00 10 let bez Ivana Magora Jirouse**

Výběr z díla I. M. Jirouse (R. Šatánková, spolek Krasomil), komentovaná vzpomínková projekce s F. Stárkem Čunasem, koncert Tony Ducháček & Garage.

Sokolík**1. a 2. 10., 18:00 Ivan Golombica**

Autorské čtení vycházející bloggerské hvězdy a spisovatele.

Ostravice, lanové bludiště Opičárna**19. 9., 8:30 Lysohorská nej**

Obujte boty a zdolejte královnu Moravoslezských Beskyd s průvodcem, za odměnu vám za krásného počasí nabídneme nádherné výhledy na okolní Beskydy a možná až do vzdálených Tater!

Hrad Hukvaldy**5. 9. Na křídlech fantazie**

Scénická šermířská představení v podání Divadla Bez Střechy.

11. 9. Putování po stopách středověku

Ukázky z každodenního života v období středověku.

18. 9. Zbojník všech zbojníků

Divadlo Bez Střechy představí příběhy zbojnických legend.

25. 9. Svatováclavské slavnosti

Hradní slavnosti, ukázky šermu, volných potyček a vojenského ležení.

2. 10. Barevný podzim

Ukázky tradičních lidových řemesel a příprav našich předků na zimu.

Beseda se sochařem Kurtem Gebauerem

Spolek Krasomil pořádá v úterý 14. září autorské čtení a besedu se sochařem, výtvarníkem a pedagogem Kurtem Gebauerem. Slavnostní zahájení se uskuteční od 17:30 hodin v zámeckém parku, kde zahraje a zazpívá družina lašského krále Zdení Viluše I. Poté předsedkyně spolku Radana Šatánková uvede neformální setkání a posezení ve frýdecké

kavárně Jako doma pod věží v ul. Na Půstkách 68. Vstup na akci, která se uskuteční u příležitosti 80. narozenin Kurta Gebauera, je volný.

Sweetsen Fest: Přehlídka domácích kapel

Po roční odmlce se od 9. do 11. září uskuteční v pořadí už 17. ročník festivalu Sweetsen Fest. Návštěvníci se mohou těšit na tři festivalové dny. Celý festival začne tradičně ve čtvrtek na dvou scénách. Jedna bude v hospůdce U Arnošta, kde bude probíhat hudební program, a druhá ve frýdecko-místeckém Faunaparku, kde proběhne Divadelní večer v klubu D.N.A. Hlavní část programu pak vypukne v pátek a v sobotu na třech scénách v prostorách frýdeckého stadionu. Koncept festivalu Sweetsen je od svého vzniku postaven na několika jednoduchých myšlenkách. Mezi účinkujícími jsou jen soubory a osobnosti s vazbou na Frýdek-Místek a všichni vystupující umělci se vzdávají nároku na honorář. Neméně důležitý je charitativní podtext festivalu, kdy diváci sice mají tradičně vstup zdarma, ale mohou přispět a také přispívají v samostatných finančních sbírkách pro místní humanitární organizace. Od začátku sbírek a proměny akce v benefici dosáhla vybraná částka v souhrnu již 864 621 korun. Podrobný program na www.sweetsen.cz.

FM CITY FEST nabídne skvělý program

Desítky interpretů, bohatá divadelná scéna a zábava pro všechny věkové generace. To vše nabídne letošní ročník FM CITY FESTu, který se v plném rozsahu uskuteční 24. a 25. září od 16 hodin v areálu bývalé textilky Slezan 08. Na třech scénách se představí spousta hudebních interpretů. Vystoupí např. Divokey Bill, Rybičky 48, Pokáč, Mirai, Ewa Farna, Ben Cristovao, Rytmus, Buty, Lenny, Mňága a Žďorp, Jelen a řada dalších. Letošní ročník by měl být zatím největší. Vedle hudby bude připraven program i pro nejmladší návštěvníky ve formě dětských zón a simulátorů. Chybět nebude diskusní scéna se standupisty, komiky, vystoupí např. bavič Zdeněk Izer. Podrobný program na www.fmcityfest.cz.

3. ROČNÍK

18.9.2021
Zámek Frýdek a zámecký park

F-M žije VÍNEM

Omezený počet vstupenek v prodeji

12 vinařství z Moravy a ze zahraničí
Hudební kapely, cimbálová muzika a další zábava

navinko.cz/fmzijevinem fmzijevinem.cz

Akce se koná za podpory Vinařského fondu ČR a Města Frýdek-Místek

**STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA
OBCHODNÍ AKADEMIE
JAZYKOVÁ ŠKOLA
FRÝDEK-MÍSTEK**

✓ Strojírenství	✓ Informační technologie
✓ Technická zařízení budov	✓ Obchodní akademie
✓ Technické lyceum	✓ Ekonomické lyceum
* všeobecný technický základ	✓ Veřejnosprávní činnost
* výborná příprava na VŠ	

Jsme POJFM! Jsme škola, která spojuje!

- ✓ jistota uplatnění pro techniky i ekonomy
- ✓ vysoká podpora výuky cizích jazyků
- ✓ nadstandardní úroveň vybavení a spolupráce s firmami
- ✓ dlouhodobě výborné výsledky u maturitní zkoušky
- ✓ škola s vysokou přidanou hodnotou
- ✓ certifikáty – CISCO, Autodesk, ECDL, FCE, CAE
- ✓ rozsáhlá mimoškolní činnost, Klub anglického divadla
- ✓ odborné praxe studentů v zahraničí v rámci Erasmus+
- ✓ výuka odborných předmětů v angličtině – CLIL
- ✓ bezplatné kurzy přípravy k přijímacím zkouškám

web: www.pojfm.cz, email: skola@pojfm.cz,
FB: @pojfm, tel: 558 406 111

Dny otevřených dveří: 30. 9., 2. 11. a 4. 12. 2021

POJ F≈M

Príspevková organizace
Město Frýdek-Místek

Frýdecko-místecké ulice – po kom se jmenují?

► Kateřina Janásová

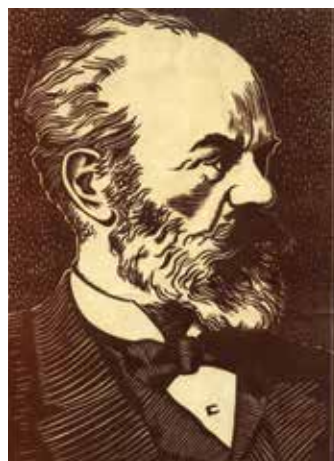
Dvořákova ulice

Ulice pojmenovaná po světově uznávaném hudebním skladateli, varhaníkovi a dirigentovi Antonínu Dvořákovi je v Místku, nehluchá spojnice mezi ulicí 8. pěšího pluku a Anenskou, lemovaná z jedné strany parčíkem a z druhé obytnými domy.

Antonín Dvořák se narodil 8. září 1841 do rodiny řezníka jako první z devíti dětí v Nelahozevsi u Kralup nad Vltavou. Na housle se začal učit téměř současně s nástupem do školy. V Praze studoval na varhanické škole a po

jejím absolvování (1862) získal místo hráče na violu v orchestru Prozatímního divadla. První Dvořákovou skladbou je polka Pomněnka, za počátek jeho umělecké tvorby je brán Smyčcový kvintet č.1 a moll z roku 1861. Byl to všestranný skladatel: od drobných skladbiček pro klavír pro děti přes sonáty, tance (např. Slovanské), písně (např. Biblické), symfonie (např. Novosvětská), symfonické básně (např. Vodník, Polednice), koncerty (např. pro klavír, housle, violoncello), komorní skladby, opery (např. Rusalka, Čert a Káča) až po kantáty a oratoria (např. Stabat Mater, Sv. Ludmila).

Antonín Dvořák měl devět dětí, z nichž tři zemřely v útlém věku (dceru Otílii si vzal jeho žák a také hudební skladatel Josef Suk a jeho pravnuke Josef Suk byl známý a uznávaný houslista). Mezi další Dvořákovy žáky, které učil na pražské konzervatoři, patřili Vítězslav Novák a Oskar Nedbal.

Podobizna A. Dvořáka, autor: Jan Richter ml., dřevoryt, 30. léta 20. století Foto | 2x Muzeum Beskyd

V letech 1892–1895 pobýval ve Spojených státech amerických, kde měl působit jako ředitel newyorské konzervatoře. V roce 1901, v předvečer svých 60. narozenin, byl povýšen do rytířského stavu.

Od dětství měl rád vlaky a vše s nimi spojené. Byl také vášnivým chovatelem holubů.

Zemřel prvního května 1904 v Praze a je pohřben na Vyšehradě – Slavíně.

Jeho pozůstalost je uložena v Muzeu Antonína Dvořáka, které od roku 1932 sídlí v pražském Michnově letohrádku známém pod názvem Vila Amerika. Další památníky s expozicemi jsou ve Vysoké u Příbrami, kde měli Dvořákovy letní byty, a v rodném domě v Nelahozevsi. Malá připomínka na Dvořákův pobyt v USA je ve městě Spillville.

O Antonínu Dvořákovi bylo natočeno několik hraných filmů (poslední v roce 2015 – Americké dopisy) a také dokumentárních, byly napsány knihy (např. M. Ivanov: Novosvětská), je po něm pojmenována planetka.

Společnost Antonína Dvořáka vznikla v roce 1931 jako „... podpora uměleckého i lidského odkazu skladatele...“, od roku 2008 se koná mezinárodní hudební festival Dvořákova Praha, od roku 2009 je udělována Cena Antonína Dvořáka. ■

Plakát k opeře Rusalka uváděné ve Frýdku v roce 1965 u příležitosti oslav 700. výročí založení města

INZERCE

**UŠETŘETE ZA OKNA I ENERGIE.
POPTEJTE NOVÁ OKNA I DVEŘE
ZA VÝHODNÉ CENY**

Ceny materiálů neustále rostou. Proto nečekejte a poptejte nyní okna a dveře na míru za výhodné podzimní ceny.

Akce platí do 30. 9. 2021

OBCHODNÍ KANCELÁŘE VE VAŠEM REGIONU:

OSTRAVA	ostrava@pramos.cz, 775 591 346
OPAVA	opava@pramos.cz, 775 591 357
NOVÝ JIČÍN	novyjcicin@pramos.cz, 775 591 361

800 100 111, více na www.pramos.cz

PRAMOS

ČESKÝ VÝROBEK
ROZKROKOVÁ ZNAČKA

**SBĚRNÉ DVORY
S.R.O.**

VYKUPUJEME

- ZA HOTOVÉ PAPÍR A AKUMULÁTORY
- PŘEVODEM NA ÚČET ŽELEZO A BAREVNÉ KOVY
- ZPĚTNÝ ODBĚR ELEKTROZAŘÍZENÍ
- VAŠE DOKUMENTY SKARTUJEME
A JEŠTĚ VÁM ZAPLATÍME!

Svazarmovská 88, FM, Bahno Ostravská 103, Sviadnov J. Matěje 515, Brušperk Okružní ulice, Frýdlant n. O.	tel.: 558 434 321, 723 188 472 tel.: 558 655 075, 602 510 018 fax.: 558 655 607 tel.: 558 666 441, 606 476 330 tel.: 603 740 642, 724 314 646

**e-mail: sbernedvory@seznam.cz
www.sbernedvory.cz**

POMŮCKA: ADSL, ANOA, EL. LAZ, ORÁLA, UA	KOKAIN HOVOR.	DRAVÝ PTÁK	1. DÍL TAJENKY	ŠPANĚLSKÝ MLUVNICKÝ ČLEK	PASEKA NÁREČNÉ		BODAVÝ HMYZ	INICIÁLY HERCE DÍTĚTE	OZNAČENÍ KYSLEOSTI ROZTOKŮ	MPZ UKRAJINY	RODINNÝ DŮM ZKR.	HOVOROVÝ SOUHLAS	OVÁZÁNÍ	OSAMOCENA	INICIÁLY HERCE TŮPFERA		UPOZOR- NĚNÍ	DRUH
SAMEC KOZY						ZPUPNOST										MOŽNÁ KNIZNĚ		
ÚSTNÍ HLÁSKA						ČINIT ODHAD TKANINY S DELŠÍM VLASEM										SLOV. PŘED- LOŽKA VE 2. DÍL TAJENKY		
BEZKMENNÁ DŘEVINA				ZMĚN. PRAC. SCHOPNOST								DOPOLEDNE ANGL. ZKR.			HEREC JIRÍ ???			
				ZDE											NČITEL			
SPOJIT TEKUTINY					SOLMIZAČNÍ SLABIKA							DOVÉZT NĚKAM						
	DRUH PŘÍPOJENÍ K INTER- NETU	NICKY					JMÉNO SKLADATELE HURNÍKA						KŮŇ KNIZNĚ	NEJMENŠÍ TUR				
		LOKY												TÁBOŘIŠTĚ				
CITOSLOVCE POCHOPENÍ				ORGÁNY SLUCHU								PRŮZOR VE ZDI					ČAROVÝ KÓD ZKR.	STAV BEZ SVĚTLA
				ČÍSLOVKA ZÁKLADNÍ								SPZ PARDUBIC						
ZNAČKA DECILITRU			KYT	SLOVENSKÁ POLNÍ MÍRA				NÁZEV NOSOVKY	ZNAČKA DECITUNY	ZESÍLENÝ ZÁPOR	JÍZDOU PŘEDHONIT OSOBNÍ ZÁJEMO							
3. DÍL TAJENKY						BEZ OPAKOVÁNÍ							OSLOVENÍ VDANÉ ŽENY					
OPAK EPIKA						PŘÍSTROJ K PŘÍMU SIGNÁLU							ROUŠKA					

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ

PATRIOT

měsíčník do
každé poštovní
schránky

www.ocfryda.cz

FRÝDA
OBCHODNÍ CENTRUM

Tajenku křížovky se jménem a adresou (bez tohoto údaje nebudete zařazeni do slosování) zasílejte na adresu redakce: FM PATRIOT, S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek nebo na e-mail: krizovka@fmpatriot.cz nejpozději do 20. září. Tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda. Výherci tajenky z minulého čísla jsou a poukaz v hodnotě 500 Kč na nákup v OC Frýda získávají: Věra Brabcová, Jaroslav Kačor a Zdeněk Struž z Frýdku-Místku. Ceny výhercům doručíme.

INZERCE

Nová ŠKODA OCTAVIA posouvá měřítko ve své třídě

Čtvrtá generace nejprodávějšího modelu ŠKODA nabízí vyspělé asistenční systémy, až 9 airbagů a špičkové Matrix-LED světlomety. Emotivní exteriér i prostorný interiér kombinují funkčnost s elegantním, reprezentativním designem. Špičkové technologie vám poskytnou široké možnosti konektivity a umožní moderní správu vašeho vozového parku.

novaoctavia.cz

Váš autorizovaný prodejce vozů ŠKODA:

AUTODRUŽSTVO

Beskydská 704, 738 01 Frýdek-Místek

Tel.: 730 588 246, 606 692 053

www.ado-autodruzstvo.cz

NOVÁ ŠKODA OCTAVIA

Moje volba

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂
vozů ŠKODA OCTAVIA COMBI: 3,5 – 4,9 l/100 km, 91 – 113 g/km

FMP 1718/06

Říkají vám, že lepší místo v regionu nenajdete? Omyl!

Siemens nyní hledá nové kolegy do výroby ve Frenštátě. Čeká vás 28, po zaškolení 30 tisíc korun plus příplatky, a k tomu benefity minimálně 22 tisíc ročně. Zní to dobře? Tak se ozvěte. Více na www.siemenselektromotory.cz

Martin Křenek
dnes směnový mistr na montáži
Siemens Elektromotory Frenštát

Staňte se součástí známé nadnárodní firmy a podílejte se na zajímavých mezinárodních projektech

Siemens, s.r.o., odštěpný závod Elektromotory Frenštát patří mezi přední světové dodavatele nízkonapěťových asynchronních elektromotorů. Jsme největším evropským závodem na výrobu standardních elektromotorů osových výšek 225–355 mm, které dodáváme do celého světa. Našimi hlavními zákazníky jsou výrobci čerpadel, kompresorů a klimatizačních zařízení.

V současné době hledáme nové kolegy!

Koho?

Jde například o elektromechaniky na navijárnu, dále pak obráběče, odlévače anebo lakýrny. Zároveň na TH pozici hledáme kolegu na pozici Developera nebo SAP specialisty.

Proč?

Stanete-li se součástí našeho týmu, získáte práci ve stabilní společnosti, atraktivní finanční ohodnocení,

práci na plný úvazek (do kmenového stavu), různorodé možnosti dalšího rozvoje a odborného vzdělání, milé kolegy a kolegyně, v neposlední řadě přátelské, mezinárodní pracovní prostředí.

K tomu vám přidáme ještě nejružnější benefity:

- roční příspěvek 22.000 Kč do programu Benefit Plus (lze využívat i na nákupy potravin ve vybraných řetězcích)
- bezúročné půjčky pro zaměstnance až do výše 300.000 Kč
- odměny při životním a pracovním jubileu až do výše 40.000 Kč
- zvýhodněné nabídky pro zaměstnance Siemens
- závodní jídelna v areálu firmy
- akciový program pro zaměstnance
- dobrovolnický den, zaměstnanecké akce
- 5 týdnů dovolené

Kontakt:

Pozice do výroby: Marie Chocenská,
+420 607 026 613, marie.chocenska@siemens.com

TH pozice: Zuzana Kleinová,
+420 727 896 641, zuzana.kleinova@siemens.com